

Sydhavnen d. 17. maj 2017

I forbindelse med møde, den 24. april med 1. årgang, blev der nævnt tal fra en prognose og et brev fra undervisningsministeriet. Det er gengivet her til orientering

Kære Kate Obeid

Da driften af folkeskolen er en kommunal opgave, kan Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ikke gå ind i den konkrete sag, men alene udtale sig vejledende om reglerne i folkeskoleloven.

Efter folkeskolelovens § 17, stk. 1, må elevtallet i grundskolens klasser, herunder børnehaveklassen, normalt ikke overstige 28 ved skoleårets begyndelse, men kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde tillade et højere elevtal (ved skoleårets begyndelse), dog ikke over 30.

Ifølge de gamle forarbejder til folkeskolelovens § 17, stk. 1, fremhæves forskellige situationer, der kan betragtes som særlige tilfælde. Af forarbejderne fremgår således bl.a. følgende (jf. lovforslag nr. L 111 af 17. november 1988, bemærkningerne til § 1, nr. 2):

"I forslaget til den ny § 15, stk. 1, [nuværende § 17, stk. 1] er det fastholdt, at elevtallet ved skoleårets begyndelse normalt ikke kan overstige 28 elever. Der tænkes specielt på følgende situationer [hvor elevtallet kan overstige 28]:

På 1-sporede skoler vil blot 29 elever i en enkelt årgang betyde, at der skal dannes 2 klasser. Konsekvensen af 2 relativt små klasser vil ofte være, at elevtimetallet bliver forholdsvist lavt.

Endvidere forekommer det meget uheldigt, at en enkelt eller nogle få tilflyttere til et skoledistrikt kan betyde, at eksisterende klasser skal deles.

Af hensyn til eleverne anses det for vigtigere, at undervisningstiden kan fastholdes på et højt niveau, end at der dannes for små klasser med et mindre timetal til følge.

Formålet med den ændrede formulering af § 15, stk. 1, har alene været at tilvejebringe en vis fleksibilitet, så kommunerne i særlige tilfælde kan danne klasser med lidt over 28. Der er derfor foreslået et maksimum på 30."

Forarbejderne angiver ikke udtømmende, hvad betegnelsen 'særlige tilfælde' dækker over. Det kan ikke udelukkes, at der kan være andre situationer, der kan betragtes som særlige tilfælde. Der kan formentlig også forekomme særlige tilfælde, hvor man ønsker at sammenlægge to relativt små klasser.

Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at vurdere, hvorvidt der i den konkrete situation er tale om særlige tilfælde, som kan begrunde et elevtal på 29 eller 30 i en klasse ved skoleårets begyndelse. Det skal understreges, at der skal være tale om særlige tilfælde, og praksis kan derfor ikke være, at en kommunalbestyrelse generelt tillader 29 eller 30 elever ved skoleårets begyndelse.

Bestemmelsen i § 17, stk. 1, gælder kun ved skoleårets begyndelse og ud fra omgængelsesbetragtninger også på første skoledag. Bestemmelsen regulerer ikke, hvor mange elever, der kan optages i en klasse i løbet af skoleåret.

Det følger heraf, at elever der optages i klassen i løbet af skoleåret og derved bringer klassestørrelsen op over det fastsatte maksimum på hhv. 28 og 30 (ved skoleårets begyndelse) ikke nødvendiggør oprettelse af en ny klasse. Klassen skal dog være delt ved det kommende skoleårs begyndelse, hvis elevtallet er forblevet over 30, samt hvis der ikke længere er tale om særlige tilfælde.

Det er et kommunalt ansvar at sikre, at reglen i § 17, stk. 1, overholdes, herunder at det kun er i særlige tilfælde, at kommunalbestyrelsen tillader klasser med 29 eller 30 elever ved skoleårets begyndelse.

Udgangspunktet er altså maksimalt 28 i hver klasse. Det udgangspunkt må også gælde i løbet af skoleåret – selvom der er mulighed for at optage flere elever i klassen, hvis der fx kommer tilflyttende elever. Det er meget usædvanligt med 5-6 tilflyttere i samme skoleår, som må ind i samme klasse. Styrelsen må generelt henstille til, at klasser så vidt muligt ikke overstiger 30 elever.

Efter styrelsens opfattelse har den enkelte kommune og skole en skærpet forpligtelse til at sikre gode rammer om undervisningen, når det besluttet at have klassestørrelser på 28-30 elever fra skolestarten, og når det eventuelt tillige besluttet, at der i disse klasser kan optages yderligere elever, som tilflytter skoledistriktet i løbet af skoleåret.

Kommunerne har ansvar for at skabe et miljø, hvor eleverne trives og har mulighed for at udvikle sig fagligt, jf. folkeskolelovens § 1, 13 b, 18, stk. 2 og 4, samt § 1, stk. 1-2, i undervisningsmiljøloven. Det er efter folkeskolelovens § 2, stk. 2, den enkelte skoles leder, der inden for rammerne af lovgivningen og kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger har ansvaret for undervisningens kvalitet og fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse. Skolens leder har desuden ifølge folkeskolelovens § 45, stk. 1, den pædagogiske ledelse af skolen og har som led heri ansvaret for, at alle elever på skolen får et undervisningstilbud, der svarer til deres undervisningsmæssige behov.

Når der dannes store klasser, er det særlig vigtigt, at kommunerne og skoleledelserne samtidig tilfører de nødvendige personaleressourcer, der skal til, for at alle elever bliver så dygtige, som de kan, og trives. Man må i den forbindelse også se på, om eleverne kan fordeles på flere klasser, eller hvis der er mange elever i alle klasser, bør der oprettes en ny klasse. Efter styrelsens opfattelse må det normalt anses for problematisk under hensyn til ovenstående forhold, hvis undervisningen af en børnehaveklasse, hvor klassestørrelsen i løbet af skoleåret er vokset til fx 35-36 elever, forestås af en børnehaveklasseleder alene.

Det er styrelsens fortolkning af reglerne, så derfor bemærkes, at forældre til elever i folkeskolen vil kunne rette henvendelse til det kommunale tilsyn, hvis de mener, at skolen og kommunen overtræder folkeskolelovgivningen, herunder reglerne om den maksimale klassestørrelse i folkeskolelovens § 17, stk. 1. Det kommunale tilsyn varetages pr. 1. april 2017 af Ankestyrelsen.

Med venlig hilsen

Lotte Greve

Lotte Greve
Fuldmægtig

hermed den prognose, som jeg omtalte på mødet med forældrene på 1. årgang.

Antal klasser	Prognose - 28 elever i hver					
	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
0. klasse	4	4	4	5	5	5
1. klasse	5	4	5	5	6	6
2. klasse	4	4	4	5	4	5
3. klasse	3	4	4	4	4	4
4. klasse	3	3	3	4	3	4
5. klasse	2	3	3	4	4	4
6. klasse	2	3	4	4	5	5
7. klasse	3	3	4	5	5	6
8. klasse		3	3	4	4	4
9. klasse			3	3	4	4

I alt	26	31	37	43	44	47
-------	----	----	----	----	----	----

Antal klasser	Prognose - 30 elever i hver					
	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
0. klasse	4	4	4	4	5	5
1. klasse	4	4	5	5	5	5
2. klasse	4	4	4	4	4	4
3. klasse	3	4	4	4	4	4
4. klasse	2	2	3	4	3	3
5. klasse	2	3	3	4	4	4
6. klasse	2	3	4	4	4	5
7. klasse	2	3	4	5	5	5
8. klasse		2	3	4	4	4
9. klasse			2	3	3	4
I alt	23	29	36	41	41	43

Prognosen tager udgangspunkt i det nuværende antal børn i distriktet på hver årgang, hvilket fremskrives med Økonomiforvaltningens befolkningsprognose. Desuden anvendes historisk data for antallet af elever på skolen i forhold til antallet af børn, der bor i distriktet. Tilsammen giver det et forventet antal elever på skolen på hvert klassetrin, som omsættes til antal klasser med 28 elever i hver.

Befolkningsprognosen tager bl.a. højde for områdets historiske til- og fraflytning, antallet af nyfødte og nye boliger.

Den er imidlertid forbundet med væsentlig usikkerhed, og det kan således ikke udelukkes, at den pågældende årgang, du har markeret, danner 5 klasser tidligere end 2021/22. Det vil fx kunne ske, hvis der kommer flere børn i distriktet, end prognosen forudsiger, eller hvis søgningen til skolen stiger blandt distriktets børn.

Med venlig hilsen

Kate Obeid
Områdechef
Område Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave